

**Східноукраїнський інститут
економіки та управління**

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**«БІЗНЕС, ЦИФРОВІ ІННОВАЦІЇ,
ПІДПРИЄМНИЦТВО:
ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ
ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ»**

6 листопада 2021 року

НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ

**«БИЗНЕС, ЦИФРОВЫЕ ИННОВАЦИИ,
ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВО:
ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ
И ПРАКТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ
РАЗВИТИЯ»**

6 ноября 2021 года

Запоріжжя
2021

УДК 658+004:001.895(063)
Б 59

У збірнику представлені матеріали науково-практичної конференції «Бізнес, цифрові інновації, підприємництво: теоретичні підходи та практичні аспекти розвитку». У збірник увійшли матеріали секцій: «Інституціональна економіка» «Економіка галузевих ринків», «Економіка освіти», «Економіка праці», «Економіка розвитку», «Фінансова економіка», «Банки та банківська діяльність» та інші.

Наукове видання призначене для науковців, практиків, викладачів, аспірантів і студентів економічних спеціальностей, а також для широкого кола читачів.

Усі матеріали публікуються в авторській редакції.

Бізнес, цифрові інновації, підприємництво: теоретичні підходи та практичні аспекти розвитку: збірник матеріалів науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 6 листопада 2021 року) / Східноукраїнський інститут економіки та управління. – Запоріжжя: ГО «СІЕУ», 2021. – 96 с.

Бизнес, цифровые инновации, предпринимательство: теоретические подходы и практические аспекты развития: сборник материалов научно-практической конференции (г. Запорожье, 6 ноября 2021 года) / Восточно-украинский институт экономики и управления. – Запорожье: ОО «ВИЭУ», 2021. – 96 с.

УДК 658+004:001.895(063)

© Східноукраїнський інститут економіки та управління, 2021
© Колектив авторів, 2021

СЕКЦІЯ 6. ФІНАНСОВА ЕКОНОМІКА

Кирилюк М. С.

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 41

Нестеренко Н. О.

БЮДЖЕТУВАННЯ ЯК ТЕХНОЛОГІЯ
ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ 45

СЕКЦІЯ 7. БАНКИ ТА БАНКІВСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

Блащук-Дев'яткіна Н. З., Жовтяк К. В.

СУЧАСНИЙ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ
В БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ 51

СЕКЦІЯ 8. РИНОК ЦІННИХ ПАПЕРІВ

Юдіна С. В., Стеценко Д. О.

РОЗВИТОК ТА КОНКРЕТИЗАЦІЯ ПРИНЦИПІВ
ФУНКЦІОНУВАННЯ ФОНДОВОГО РИНКУ 56

СЕКЦІЯ 9. ЕКОНОМІКА ФІРМИ

Адлер О. О., Долгій Л. М.

АЛГОРИТМ ПРИЙНЯТТЯ ОБҐРУНТОВАНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО
РІШЕННЯ ЧЕРЕЗ СИСТЕМУ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ 61

Гурська Л. Л., Іванова С. М.

ІННОВАЦІЙНА АКТИВНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА 65

Рачинський О. В.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОГНОЗУВАННЯ
ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА 68

Станкевич І. В., Ковалик Ю. О.

РОЗВИТОК СИСТЕМИ ОЦІНКИ ТА УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА ЗВ'ЯЗКУ 72

СЕКЦІЯ 10. ЕКОНОМІКА І МЕНЕДЖМЕНТ ІННОВАЦІЙ

Денисенко Н. О.

ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ
УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ 77

Лебідь О. В.

АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ
ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ В УКРАЇНИ 82

Савіцька О. П., Щур О. М.

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ГОТЕЛЬНОМУ ГОСПОДАРСТВІ 87

Шкурко Я. І.

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДБОРУ ПЕРСОНАЛУ,
ЯКИЙ ПРАЦЮЄ ВІДДАЛЕНО 91

Лебідь О. В.

*асистент кафедри комп'ютерних наук
та економічної кібернетики*

*Вінницький національний аграрний університет
м. Вінниця, Україна*

АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ В УКРАЇНИ

В даній роботі досліджується сутність та механізм державного регулювання та управління інноваційною діяльністю в Україні. Проаналізовано основні показники інноваційного потенціалу. Визначено основні складові механізму регулювання інноваційної діяльності.

Актуальність дослідження теоретичних основ державного регулювання інноваційної сфери обумовлена кількома факторами. По-перше, необхідністю наукового визначення і обґрунтування напрямків переходу від сировинного до інноваційно типу розвитку економіки країни. По-друге, необхідністю більш повного включення інтелектуальної складової виробництва в економічний потенціал України. По-третє, що склалися світовими економічними процесами інтеграції і глобалізації, які орієнтовані на сучасні знання, науки, технології та виробництва, що визначають конкурентоспроможність країн і можливість їх розвитку в динамічному світі XXI століття.

Дослідженню проблем інноваційного розвитку та аналізу науково-технічного та інноваційного потенціалу приділялось багато уваги у світовій та вітчизняній науковій літературі. Але багато аспектів формування інноваційного потенціалу промисловості поки що принципово не визначено, зокрема теоретико-методологічні підходи щодо ефективного формування інноваційного потенціалу, способи його оцінки при прийнятті управлінських рішень щодо впровадження конкретних технологій і новітніх розробок.

Однією із складових механізму регулювання інноваційної діяльності є застосування управлінських та фінансових важелів, дія яких спрямована на активізацію інноваційного потенціалу економіки в Україні. Держава регулює економічні умови

інноваційної діяльності та визначає «правила гри» для всіх інститутів, які задіяні в інноваційній сфері, використовуючи систему прямих та непрямих важелів впливу. Непрямі важелі регулювання створюють умови для діяльності господарюючих суб'єктів та їх зацікавленості у впровадженні інновацій і виступають у таких формах, як податкове регулювання, цінова і фінансово-кредитна політика, державні замовлення тощо. Державне регулювання інноваційної діяльності здійснюється за допомогою правових, економічних та соціальних заходів.

До прямих заходів державного регулювання інноваційної сфери належать надання фінансової допомоги у вигляді інвестиційних надбавок, субсидій, дотацій, позичок на реалізацію пріоритетних інноваційних проектів та програм тощо. Традиційним інструментарієм прямого державного регулювання інноваційної сфери виступає розроблення державою нормативних актів, положень, інструкцій, що безпосередньо впливають на діяльність господарюючих суб'єктів [4, с. 174].

Впровадження моделі інноваційного розвитку національної економіки (які функціонують в економічно розвинутих країнах) України суттєво ускладнює існуюча структура ВВП, тому, що головним джерелом валютних надходжень до державного бюджету залишаються гірничо-металургійний комплекс (32%), частково харчова та переробна галузі (25%), мінеральні продукти (10%), хімічна промисловість (8%) [4, с. 174]. А власники цих та інших виробництв до останнього часу фактично не здійснювали технологічну модернізацію промислових підприємств. У посткризовій економічній ситуації стан зовнішньоторговельного балансу української економіки лише погіршується, тим самим підкреслює стратегічну безперспективність теперішнього місця України. Основна стратегія тих, хто контролює ключові сектори української економіки, – збільшити свої прибутки, ігноруючи загальну деградацію національного господарського комплексу, зростаюче технологічне відставання, кризові процеси у науці та освіті [1; 2].

У розвинутих країнах світу показник приросту ВВП за рахунок впровадження нових технологій становить 60–90%, тоді як в Україні він складає менше одного відсотка. Хоча Україна за кількістю науковців входить до першої десятки країн світу [2].

Таким чином, у 2019 р. 782 підприємства здійснювали інноваційну діяльність у промисловості. При цьому частка кількості промислових підприємств, що впроваджували інновації (продукцію та/або технологічні процеси), у загальній кількості промислових підприємств становила 13, % [3].

Із загальної кількості інноваційно активних підприємств здійснювали: внутрішні та зовнішні НДР – 24,4%; придбання машин, обладнання та програмного забезпечення – 64,7%; придбання зовнішніх знань – 4,5%; інші роботи – 20,6% підприємств. За видами економічної діяльності найбільші частки інноваційно активних підприємств припадають на виробництво харчових продуктів – 16,8 %, виробництво машин і устаткування, н.в.і.у. (не введені в інші угруповання) – 10,2% [5].

У 2019 р. на інновації підприємства витратили 14220,90 млн грн, у т. ч. на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення – 10185,11 млн грн, на внутрішні та зовнішні науково-дослідні розробки 2918,85 млн грн, на придбання інших зовнішніх знань (придбання нових технологій) – 37,49 млн грн та на інші роботи, пов'язані зі створенням та впровадженням інновацій (інші витрати), – 1079,45 млн грн [5]. Частка витрат на придбання машин, обладнання та програмного забезпечення порівняно з 2018 р. зросла з 68,1% до 71,6%. Разом з тим, зменшилися частки витрат на науково-дослідні розробки (НДР) з 26,3% у 2018 р. до 20,5% у 2019 р., на придбання інших зовнішніх знань – з 0,4% до 0,3% У той же час зросла частка витрат на інші затрати, в т.ч. на маркетинг і рекламу з 5,2% до 7,6% [5].

Частка витрат на виконання наукових і науково-технічних робіт у ВВП у 2019 році становила 0,43 %.

Частка реалізованої інноваційної продукції в обсязі промисловості у 2020 році становила 1,9 % (табл. 1) [5].

На рисунку 1 показано динаміку інноваційної діяльності промислових підприємств за 2010–2020 рр.

Таким чином, формування інноваційно-орієнтованої економіки потребує специфічних підходів до визначення і реалізації державної політики, які відрізняються від традиційної економіки. Ці особливості в узагальненому вигляді зводяться до наступного:

- створення умов для розвитку приватного інвестування, економії ресурсів і коштів, зростання виробництва на інноваційній основі;
- вдосконалення системи оподаткування шляхом поступового зменшення податкових ставок на накопичення й інвестиції;
- створення сучасної інфраструктури інноваційної сфери, забезпечення державної відповідальності за підготовку кадрів для потреб інноваційної економіки;
- ефективна структурна перебудова економіки за рахунок збільшення частки високотехнологічних галузей як наслідку інноваційних процесів.

Таблиця 1

Показники інноваційної діяльності промислових підприємств

Роки	Кількість інноваційно активних промислових підприємств		Витрати на інновації промислових підприємств	Кількість промислових підприємств, що впроваджували інновації		Кількість упровадженої інноваційної продукції	Обсяг реалізованої інноваційної промислової продукції	
	Усього	%	млн. грн	Усього	%	Усього	Усього	%
2010	1462	13,8	8045,5	1217	11,5	2408	33697,6	3,8
2013	1715	16,8	9562,6	1312	12,9	3138	35891,6	3,3
2014	1609	16,1	7695,9	1208	12,1	3661	25669,0	2,5
2015	824	17,3	13813,7	723	15,2	3136	23050,1	1,4
2016	834	18,9	23229,5	735	16,6	4139	*	*
2017	759	16,2	9117,5	672	14,3	2387	17714,2	0,7
2018	777	16,4	12180,1	739	15,6	3843	24861,1	0,8
2019	782	15,8	14220,9	687	13,8	2148	34264,9	1,3
2020	809	16,8	14406,9	718	14,9	4066	47526,2	1,9

Дані за 2010–2014 роки наведені по юридичних особах та їх відокремлених підрозділах, які здійснювали промислову діяльність.

* Розрахунок показника не здійснювався.

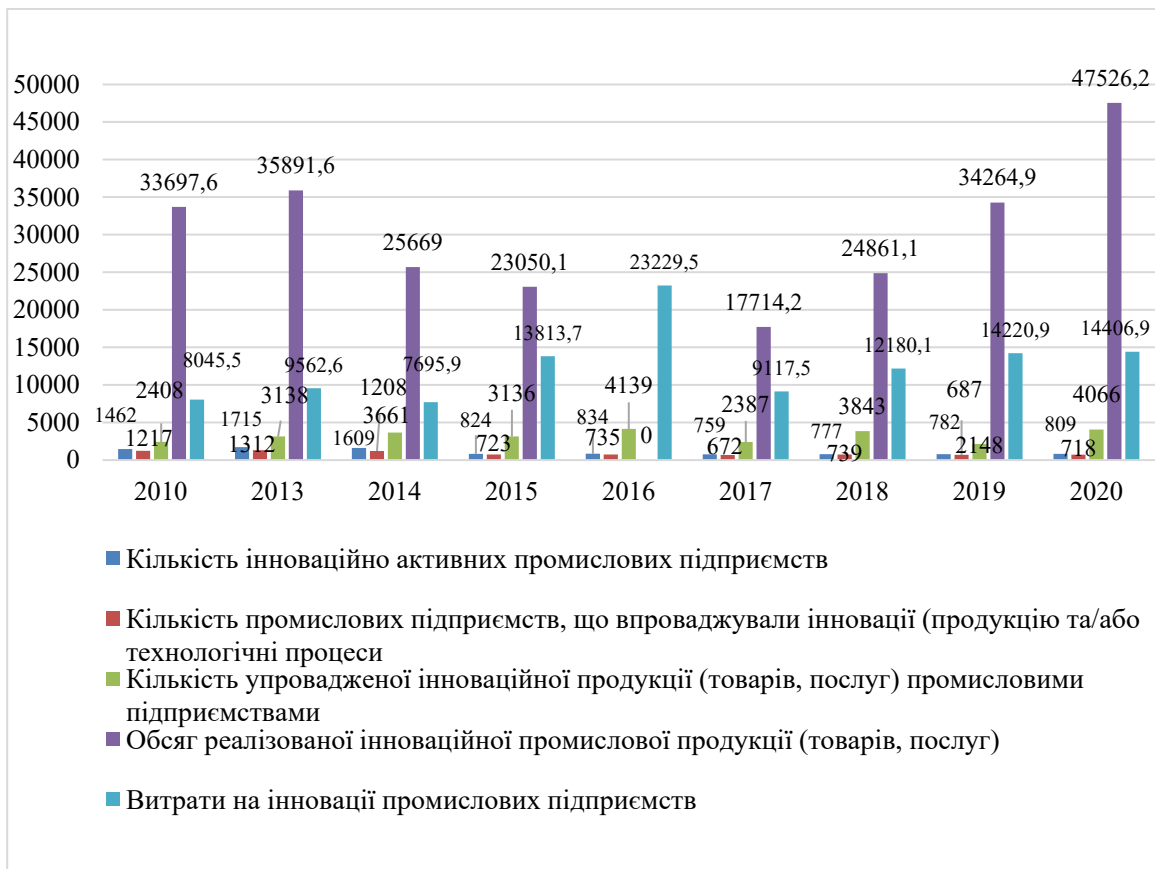

Рис. 1. Динаміка інноваційної діяльності промислових підприємств за 2010–2020 рр.

Враховуючи все вище викладене, можна зробити висновок, що зазначені особливості інноваційної моделі економічного розвитку, вимоги до змісту інноваційно-орієнтованої моделі розвитку економіки, сутності труднощів і бар'єрів, які існують на шляху її ствердження в Україні, надають можливість обґрунтувати основні орієнтири для розбудови національної моделі інноваційного розвитку України.

Список використаних джерел:

1. Електронні ресурси. Дніпровський державний аграрно-економічний університет. Дніпро, 2013. URL: <http://www.economy.nayka.com.Ua/?op=1&z=2166> (дата звернення: 02.11.2020).
2. Інноваційний розвиток економіки України: проблеми та перспективи. О.М. Стреліна. Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 № 975).
3. Інноваційний розвиток регіональної економічної системи України в глобалізаційних умовах. В.Є. Реутов., О.С. Горда. *Інвестиції: практика та досвід*. № 4/2012. С. 4–8.

4. Кушмаєва В.В. Теоретико-методологічні засади державного управління інноваційним розвитком. *Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму*. 2012. № 1 (5). Том 2. С. 172–177.
5. Наукова та інноваційна діяльність України. М.С. Кузнєцова. Державна служба статистики України. Статистичний збірник. Київ, 2019. С. 108.

Савіцька О. П.

кандидат економічних наук,

доцент кафедри управління та експертизи товарів

Щур О. М.

кандидат економічних наук,

доцент кафедри управління та експертизи товарів

Львівський національний університет імені Івана Франка

м. Львів, Україна

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ГОТЕЛЬНОМУ ГОСПОДАРСТВІ

В сучасних умовах пандемії COVID-19 основним рушієм розвитку готельних господарств є інновації. Сьогодні без сумніву можна стверджувати про необхідність та вагому роль вибору для України інноваційної моделі розвитку [1]. Традиційні методи замінюються інноваційними, споживачі стають вибагливішими до продукції та послуг, компанії намагаються все більше впроваджувати інновації в операційні процеси, щоб підвищити свої конкурентні можливості та зберегти лояльність споживачів [2, с. 125].

Інновації – це новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери [3], тобто, інновації – це кінцевий результат інноваційної діяльності у вигляді нового чи удосконаленого продукту або технологічного процесу, який наділено якісними перевагами при використанні та проектуванні, виробництві, збуті, використовується у практичній діяльності та має суспільну перевагу. Інновації в готельному

Наукове видання

**БІЗНЕС, ЦИФРОВІ ІННОВАЦІЇ,
ПІДПРИЄМНИЦТВО:
ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ
ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ**

*Збірник матеріалів
науково-практичної конференції*

Видано в авторській редакції

Адреса для листування: 69063, м. Запоріжжя, вул. Лермонтова, 17, офіс 32
телефон +38 095 314 96 69
E-mail: office@siee.zp.ua

Підписано до друку 10.11.2021. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Цифровий друк.
Ум. друк. арк. 5,58. Тираж 100. Замовлення № 1121-123.
Ціна договірна. Віддруковано з готового оригінал-макета.

Надруковано у поліграфічному центрі
Східноукраїнського інституту економіки та управління